

Eierskapskontroll – Generell eierskapskontroll – Rapport

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Verdal kommune

Møtedato

31.03.2025

Saknr

07/25

Saksbehandler Liv Tronstad

Arkivkode FE-037, TI-&58

Arkivsaknr 24/89 - 15

Forslag til vedtak

1. Kontrollutvalget tar rapporten til orientering
2. Kontrollutvalget oversender rapporten til kommunestyret med følgende innstilling:
 - a. Kommunestyret tar rapporten til orientering
 - b. Kommunestyret ber ordfører rapportere skriftlig til kontrollutvalget innen 1. september om hvordan ordfører og kommunedirektør vil følge opp revisor sine anbefalinger om:
 - opplæring
 - rutiner for dialog
 - eierrepresentantens myndighet
 - eiermøter
 - eierskapsmeldingens plass

Vedlegg

Eierskapskontroll - Generell eierskapskontroll - Rapport

Ikke trykt vedlegg

Eierskapsmelding 2024 (Inngår som del av Økonomiplan 2025-2028 og Budsjett 2025)

https://pub.framsikt.net/2025/nyeverdal/bm-2025-%C3%B8konomiplan_2025-2028#/generic/summary/940cdbef-e264-43eb-8a6c-b0989864b81d-cn/

KS: Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll

<https://www.ks.no/globalassets/fagomrader/demokrati-og-styring/ks-folkevalgtprogram-23-27/Anbefalinger-om-eierskap-sept-23-F31-1-.pdf>

Saksopplysninger

Kontrollutvalget bestilte eierskapskontroll i henhold til plan for eierskapskontroll 2024-2028 i møte den 3. juni 2024, sak 34/24. Prosjektplanen ble vedtatt i sak 40/24 i møte den 26. august 2024. Leveringstidspunktet ble siste gang behandlet i sak 60/24 den 1. desember.

Følgende problemstillinger var skissert i vedtatt prosjektplan:

1. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav og KS' anbefalinger?
2. Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens eierskapsmelding/eierstrategi/eierskapspolitikk?

I rapporten er de to problemstillingene slått sammen til én problemstilling. Ny problemstilling er:

Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunelovens krav, KS' anbefalinger, og kommunens egne føringer

Dette er en språklig endring gjort av hensyn til rapportens leservennlighet, og har ingen innvirkning på innholdet i eierskapskontrollen.

I forbindelse med revisor sin informasjonshenting har de blant annet hatt intervju med ordfører og kommunedirektør. Ordfører har ikke verifisert intervjuet, og revisor har ikke

kunnet benytte seg av hans datagrunnlag i rapporten. Dette er beklagelig ettersom han er kommunens eierrepresentant i de fleste selskapene.

Endelig rapporten fra Revisjon Midt-Norge forelå den 6. mars i år. Rapporten hadde da vært på høring. Felles hørings svar fra varaordfører og kommunedirektør er vedlagt rapporten.

Kommunedirektøren skal gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler sak som skal rapporteres til kommunestyret. Dette har kommunedirektøren fått anledning til gjennom e-post av 28. februar, men ikke valgt å benytte seg av.

Revisor konkluderer med at Verdal kommunes eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, anbefalinger og egne føringer. Konklusjonen er basert på følgende:

- Funn fra spørreundersøkelsen antyder at kommunestyret har ikke fått tilstrekkelig opplæring om eierstyring
- Kommunen har ikke rutiner som sikrer dialogen mellom kommunestyret som eier og eierrepresentanten
- Myndigheten til kommunens eierrepresentant er ikke tilstrekkelig avklart
- Det avholdes ikke jevnlig eiermøter i alle selskaper
- Funn fra spørreundersøkelsen tyder på at mange av kommunestyrets medlemmer ikke opplever å være tilstrekkelig kjent med eierskapsmeldingens innhold og prinsipper. Dette kan ha sammenheng med at meldingen vies lite oppmerksomhet når den behandles som del av budsjett- og økonomiplansaken og ikke som en egen sak.

Revisor har følgende anbefalinger: Kommunestyret bør:

- Løfte frem eierstyring og eierskapsmeldingen i kommunestyret, med formål om å bevisstgjøre kommunestyret som eier og gi de folkevalgte mulighet til aktivt å utøve eierstyring.
- Gjennomgå revisors vurdering og svakhetene som kommer frem om kommunens eierstyring.

Kommunedirektøren er invitert til møtet for eventuelle å svare på spørsmål og gi supplerende opplysninger dersom kontrollutvalget finner behov for det.

Ordfører har en lovbestemt møte- og talerett i kontrollutvalget som han kan velge å benytte seg av.

Vurdering

Når kommunestyret velger å legge deler av virksomheten i egne selskaper, endres betingelsene for folkevalgt styring og kontroll. Eierskapskontroll er derfor et viktig virkemiddel for å føre kontroll med hvordan kommunen følger opp sine interesser i selskaper. En slik kontroll gir en uavhengig tilbakemelding til kommunestyret om eierstyring og hvordan kommunestyrets vedtak blir fulgt opp.

Revisor har gjennom rapporten besvart ut kontrollutvalgets bestilling. Revisor konkluderer med at kommunens eierstyring i noen grad skjer i tråd med lovkrav, KS sine anbefalinger og egne føringer.

Det er viktig at revisor sin konklusjon og anbefalinger blir fulgt opp slik at kommunens eierinteresser i selskaper og kontrollen med disse kan bli enda bedre. Det anbefales at rapporten oversendes kommunestyret til orientering, og oppfølging. Det å sende rapporten til kommunestyret er i tråd med kontrollutvalgets rapporteringsplikt til kommunestyret.

Kontrollutvalget skal også påse at kommunestyrets vedtak i tilknytning til eierskapskontroller blir fulgt opp, og til slutt rapportere om dette tilbake til kommunestyret. På bakgrunn av dette

anbefales det at eierrepresentant og kommunedirektør får en frist til å utbedre de påpekte forhold og rapportere dette skriftlige tilbake til kontrollutvalget.